

Lakka® Saviuunilaasti

Päiväys: 5.4.2013

Edellinen päiväys: 26.6.2012

KOHTA 1. AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT

- 1.1 Tuotetunniste**
1.1.1 Kauppanimi
 Lakka® Saviuunilaasti
- 1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella**
1.2.1 Käyttötarkoitus
 Takkojen rungon ja sisäpuolisen hormin muuraamiseen soveltuva laasti.
- 1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot**
1.3.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja
 Lakan Betoni Oy
 Postiosoite PL 42
 Postinumero ja -toimipaikka 80101 Joensuu
 Puhelin 020 748 1200
 Telefax 020 748 1260
 Sähköposti ville.katainen@lakka.fi
- 1.4 Hätäpuhelinnumero**
1.4.1 Numero, nimi ja osoite
 Myrkytystietokeskus Helsinki, avoinna 24 h/vrk
 +358 9 471 977 (suora); +358 9 4711 (vaihde)

KOHTA 2. VAARAN YKSILÖINTI

Tässä kohdassa mainittujen H-lausekkeiden täydelliset tekstit ovat kohdassa 16.
 Tässä kohdassa mainittujen R-lausekkeiden täydelliset tekstit ovat kohdassa 16.

- 2.1 Aineen tai seoksen luokitus**
1272/2008 (CLP)
 Eye Dam. 1, H318
67/548/EEC - 1999/45/EC
 Xi; R36
- 2.2 Merkinnät**
1272/2008 (CLP)
 GHS05
 Huomiosana **Vaara**
Vaaralausekkeet
 H318 Vaurioittaa vakavasti silmiä.
Turvallausekkeet
 P280 Käytä suojakäsineitä/suojavaatetusta/silmiensuojainta /kasvonsuojainta.
 P305+P351+P338 JOS KEMIKAALIA JOUTUU SILMIIN: Huuhto huolellisesti vedellä usean minuutin ajan. Poista piilolinssit, jos sen voi tehdä helposti. Jatka huuhtomista.
 P310 Ota välittömästi yhteys MYRKYTYSTIETOKESKUKSEEN tai lääkäriin.
- 2.3 Muut vaarat**
 Saattaa aiheuttaa ihoärsytystä. Saattaa ärsyttää hengityselimiä.

KOHTA 3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA

- 3.2 Seokset**
3.2.1 Vaaraa aiheuttavat aineosat
CAS/EY-numero ja rek.nro	EINECS	Aineosan nimi	Pitoisuus	Luokitus

Lakka® Saviunilaasti

Päiväys: 5.4.2013

Edellinen päiväys: 26.6.2012

65997-15-1	266-043-4	Portland-sementti	< 8 %	Xi; R37/38; R41; STOT SE 3, H335; Skin Irrit. 2, H315; Eye Dam. 1, H318;
65996-69-2	266-002-0	Granuloitu masuunikuona	< 1,5 %	HTP-aine, kohta 8.
1305-62-0	215-137-3	Kalsiumhydroksidi	< 1,5 %	Xi; R37/38; R41; STOT SE 3, H335; Skin Irrit. 2, H315; Eye Dam. 1, H318;

3.3 Muut tiedot

Portland-sementti sisältää kalsiumsilikaatteja, jotka veden kanssa reagoiessaan muodostavat mm. kalsiumhydroksidia. Portland-sementin vesiliukoisten kromiyhdisteiden Cr 6 + -yhdisteiden pitoisuus on < 2 mg/kg kuivapainosta. Cr 6+ -yhdisteet: Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä. Tässä kohdassa mainittujen H-lausekkeiden täydelliset tekstit ovat kohdassa 16. Tässä kohdassa mainittujen R-lausekkeiden täydelliset tekstit ovat kohdassa 16.

KOHTA 4. ENSIAPUTOIMENPITEET**4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus**

Mikäli ilmenee oireita tai kaikissa epäilyttävissä tapauksissa otettava yhteys lääkäriin.

4.1.2 Hengitys

Jos tuotetta on hengitetty, potilas on siirrettävä raittiiseen ilmaan. Otettava yhteyttä lääkäriin välittömästi, mikäli esiintyy ärsytystä tai ärsytys jatkuu.

4.1.3 Iho

Roiskeet huuhdeltava saippualla ja runsaalla vedellä.

4.1.4 Roiskeet silmiin

Huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä, myös silmäluomien alta, vähintään 15 minuutin ajan. Otettava yhteys lääkäriin.

4.1.5 Nieleminen

Mikäli potilas on tajuissaan, hänelle on annettava juotavaksi runsaasti vettä. EI saa oksennuttaa. Otettava yhteys lääkäriin.

4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

Vakavan silmävaurion vaara. Saattaa aiheuttaa ihoärsytystä. Saattaa ärsyttää hengityselimiä.

4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet

Hoito oireiden mukaan.

KOHTA 5. PALONTORJUNTATOIMENPITEET**5.1 Sammutusaineet****5.1.1 Sopivat sammutusaineet**

Palamaton. Käytä ympäristöön sopivia sammutusmenetelmiä.

5.1.2 Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä

Tietoa ei ole käytettävissä.

5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Estettävä tuotteen pääsy viemäriin. Tukkeutumisvaara.

5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Käytettävä paineilmalaitetta ja suoja-pukua.

KOHTA 6. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ**6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa**

Vältettävä pölynmuodostusta. Käytettävä henkilökohtaista suojaruustusta.

6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet

Estettävä tuotteen pääsy viemäriin. Tukkeutumisvaara.

Lakka® Saviunilaasti

Päiväys: 5.4.2013

Edellinen päiväys: 26.6.2012

- 6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet**
Kerättävä talteen välittömästi lapiolla tai pölynimurilla. Vältä pölyn leviäminen ilmaan (so. puhdistamalla pölyiset pinnat paineilmalla).
- 6.4 Viittaukset muihin kohtiin**
Henkilökohtainen suojaus, katso kohta 8. KOHTA 13: Jätteiden käsittelyyn liittyvät näkökohdat

KOHTA 7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI

- 7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet**
Vältettävä pölyn muodostusta. Käytettävä hengityssuojainta pölyaltistuksessa. Huolehdittava riittävästä ilmanvaihdosta.
- 7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet**
Suojattava kosteudelta.
- 7.3 Erityinen loppukäyttö**
Tietoa ei ole käytettävissä.

KOHTA 8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET

- 8.1 Valvontaa koskevat muuttujat**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 8.1.1 HTP-arvot**
65997-15-1	sementtipöly	5 mg/m ³ (8 h)
hengittyvä pöly
65997-15-1	sementtipöly	1 mg/m ³ (8 h)
alveolijae (HTP2009)
1305-62-0	Kalsiumhydroksidi	5 mg/m ³ (8 h)
65996-69-2	epäorgaaninen pöly	10 mg/m ³ (8 h)
liite 10
- 8.1.2 Muut raja-arvot**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 8.1.3 Muissa maissa annettuja raja-arvoja**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 8.1.4 DNEL**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 8.1.5 PNEC**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 8.2 Altistumisen ehkäiseminen**
- 8.2.1 Tekniset torjuntatoimenpiteet**
Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta.
- 8.2.2 Henkilökohtaiset suojatoimenpiteet**
- 8.2.2.1 Hengityksensuojaus**
Käytettävä hengityssuojainta pölyaltistuksessa. Hiukkassuodattimella P2 varustettu puolinaamari (Eurooppalainen normi EN 143).
- 8.2.2.2 Käsiensuojaus**
Läpäisemättömät käsineet : Emäkset .
- 8.2.2.3 Silmien tai kasvojen suojaus**
Suojalasit.
- 8.2.2.4 Ihonsuojaus**
Pitkähihainen vaatetus.
- 8.2.2.5 Hygieniatoimenpiteet**
Syöminen, juominen ja tupakointi kielletty ainetta käsiteltäessä. Kädet ja kasvot pestävä ennen taukoja ja välittömästi tuotteen käsittelyn jälkeen.

Lakka® Saviuunilaasti

Päiväys: 5.4.2013

Edellinen päiväys: 26.6.2012

- 8.2.3 Ympäristöaltistumisen torjuminen**
Tuotetta ei saa antaa päästä viemäreihin, vesistöihin tai maaperään.

KOHTA 9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET

- 9.1 Terveyden, turvallisuuden ja ympäristön kannalta tärkeät tiedot**
- Olomuoto**
Jauhe, harmaa
- Haju** hajuton
- Hajukynnys** tietoja ei ole käytettävissä
- pH** 12 (vesiliuoksena)
- Sulamis- tai jäätymispiste** tietoja ei ole käytettävissä
- Kiehumispiste ja kiehumisalue** tietoja ei ole käytettävissä
- Leimahduspiste** tietoja ei ole käytettävissä
- Haihtumisnopeus** tietoja ei ole käytettävissä
- Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)** ei syttyvä
- Räjähdysominaisuudet**
- Alempi räjähdyusraja** tietoja ei ole käytettävissä
- Ylempi räjähdyusraja** tietoja ei ole käytettävissä
- Höyrynpaine** tietoja ei ole käytettävissä
- Höyryntiheys** tietoja ei ole käytettävissä
- Suhteellinen tiheys** tietoja ei ole käytettävissä
- Liukoisuus (liukoisuudet)**
- Vesiliukoisuus** liukenematon
- Rasvaliukoisuus (liuotin-öljy, yksilöitävä)** liukenematon
- Jakautumiskerroin: n-oktanoliv/vesi** tietoja ei ole käytettävissä
- Itsesyttymislämpötila** tietoja ei ole käytettävissä
- Hajoamislämpötila** tietoja ei ole käytettävissä
- Viskositeetti** tietoja ei ole käytettävissä
- Räjähävävyys** tietoja ei ole käytettävissä
- Hapettavuus** tietoja ei ole käytettävissä
- 9.2 Muut tiedot**
Tietoa ei ole käytettävissä.

KOHTA 10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

- 10.1 Reaktiivisuus**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 10.2 Kemiallinen stabiilisuus**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus**
Kosketus metallien kanssa vapauttaa vetykaasua. (alumiinijauhe)
- 10.4 Vältettävät olosuhteet**
Suojattava kosteudelta.
- 10.5 Yhteensopimattomat materiaalit**
Hapot, Alumiini.
- 10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet**
Tietoa ei ole käytettävissä.

Lakka® Saviunilaasti

Päiväys: 5.4.2013

Edellinen päiväys: 26.6.2012

KOHTA 11. MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT

- 11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 11.1.1 Välitön myrkyllisyys**
Tuotteesta sellaisenaan ei ole olemassa tietoja.
Kalsiumhydroksidi:
LD50/suun kautta/rotta = > 2 000 mg/kg (OECD 425)
LD50/ihon kautta/kani = > 2 500 mg/kg (OECD 402)
- 11.1.2 Ärsyttävyyys ja syövyttävyyys**
Vakavan silmävaurion vaara. Ärsyttää silmiä, hengityselimiä ja ihoa.
- 11.1.3 Herkistyminen**
Herkistymisreaktioita ei todettu. Sisältää kromi(VI)-yhdisteitä. Voi aiheuttaa allergisen reaktion.
- 11.1.4 Syöpää aiheuttavat, perimää vaurioittavat tai lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset**
Ei sisällä syöpää aiheuttavien aineiden luettelossa mainittuja aineosia.
- 11.1.5 Elinkohtainen myrkyllisyys - kerta-altistuminen**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 11.1.6 Elinkohtainen myrkyllisyys - toistuva altistuminen**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 11.1.7 Aspiraatiovaara**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 11.1.8 Muut terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot**
Kokemusperäinen tieto vaikutuksista ihmisiin: Roiskeet silmiin syövyttävät Sarveiskalvoa.

KOHTA 12. TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE

- 12.1 Myrkyllisyys**
- 12.1.1 Myrkyllisyys vesieliöille**
Tuotteesta sellaisenaan ei ole olemassa tietoja.
Kalsiumhydroksidi:
LC50/96 t/makean veden kalat = 50,6 mg/l
LC50/96 t/meriveden kalat = 457 mg/l
EC50/458/makean veden selkärangattomat = 49,1 mg/l
LC50/96t/meriveden selkärangattomat = 158 mg/l
EC50/72 t/makean veden levät = 184,57 mg/l
NOEC/72 t/makean veden levät = 48 mg/l
NOEC/14 d/meriveden selkärangattomat = 32 mg/l
- 12.1.2 Myrkyllisyys muille eliöille**
Tuotteesta sellaisenaan ei ole olemassa tietoja.
EC10/LC10/NOEC/maaperän makro-organismit = 2 000 mg/kg (kuivapaino)
EC10/LC10/NOEC/maaperän mikro-organismit = 12 000 mg/kg (kuivapaino)
NOEC/21 d/maanpinnan kasvillisuus = 1 080 mg/kg
- 12.2 Pysyvyys ja hajoavuus**
- 12.2.1 Biologinen hajoavuus**
Ei ole luonnostaan biohajoava.
- 12.2.2 Kemiallinen hajoavuus**
Hajoamista ei tapahdu ohjeiden mukaisessa käytössä.
- 12.3 Biokertyvyys**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 12.4 Liikkuvuus maaperässä**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset**

Lakka® Saviuunilaasti

Päiväys: 5.4.2013

Edellinen päiväys: 26.6.2012

Tämä seos ei sisällä aineita, joiden katsotaan olevan pysyviä, kertyviä ja myrkyllisiä (PBT). Tämä seos ei sisällä aineita, joiden katsotaan olevan erittäin pysyviä ja erittäin kertyviä (vPvB).

12.6 Muut haitalliset vaikutukset

Tietoa ei ole käytettävissä.

KOHTA 13. JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT**13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät**

Tyhjä pakkaus: Voidaan viedä kaatopaikalle tai polttaa, mikäli paikalliset säädökset sallivat.

13.2 Jätteet jäännöksistä/käyttämättömistä tuotteista

Pienet määrät: Voidaan hävittää talousjätteiden mukana.

KOHTA 14. KULJETUSTIEDOT**14.1 YK-numero**

Ei luokiteltu vaaralliseksi tie- ja rautatiekuljetusten säädösten mukaan.

14.2 Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi

-

14.3 Kuljetuksen vaaraluokka

-

14.4 Pakkausryhmä

-

14.5 Ympäristövaarat

Ei ole.

14.6 Erityiset varotoimet käyttäjälle

Tietoa ei ole käytettävissä.

14.7 Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78 -sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti

Tietoa ei ole käytettävissä.

KOHTA 15. LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT**15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö**

Sementin markkinointia ja käyttöä koskee REACH liitteen XVII kohdan 47 Kromi VI-yhdisteet mukainen rajoitus.

15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi

Tietoa ei ole käytettävissä.

KOHTA 16. MUUT TIEDOT**16.1 Muutokset edelliseen versioon**

Siirtyminen CLP-luokitukseen.

16.2 Lyhenteiden selitykset

- **REACH** - Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus N:o 1907/2006 kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista
- **CLP** - Asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta
- **HTP** -haitalliseksi tunnettu pitoisuus
- **DNEL** - Haittavaikutukseton annostaso
- **PNEC** - Todennäköinen vaikutukseton pitoisuus
- **PBT** - pysyvä, kertyvä ja myrkyllinen aine
- **vPvB** - erittäin pysyvä ja erittäin kertyvä aine

16.3 Tietolähteet

Käyttöturvallisuustiedot, Asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta, Liite VI, Taulukko 3.2, Asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta, Liite VI, Taulukko 3.1

16.4 Käytetty menetelmä luokituksen arvioinnissa

Lakka® Saviuunilaasti

Päiväys: 5.4.2013

Edellinen päiväys: 26.6.2012

ASETUS (EY) N:o 1272/2008, EU-direktiivien 67/548/ETY tai 1999/45/EY mukainen luokitus, Asetuksen (EU) 1272/2008 ja vastaavuustaulukon 67/548/ETY tai 1999/45/EY (CLP:n liite VII) mukainen luokitus, Asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta, Liite VI, Taulukko 3.2, Asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta, Liite VI, Taulukko 3.1

16.5 Luettelo R-lausekkeista, vaaralausekkeista, S-lausekkeista ja/tai turvalausekkeista

R37/38	Ärsyttää hengityselimiä ja ihoa.
R41	Vakavan silmävaurion vaara.
H315	Ärsyttää ihoa.
H318	Vaurioittaa vakavasti silmiä.
H335	Saattaa aiheuttaa hengitysteiden ärsytystä.

16.6 Työntekijöiden koulutus

Järjestettävä riittävästi tietoja, ohjeita ja koulutusta käyttäjille. Katsokaa oheista käyttöturvallisuustiedotetta ja/tai käyttöohjetta.